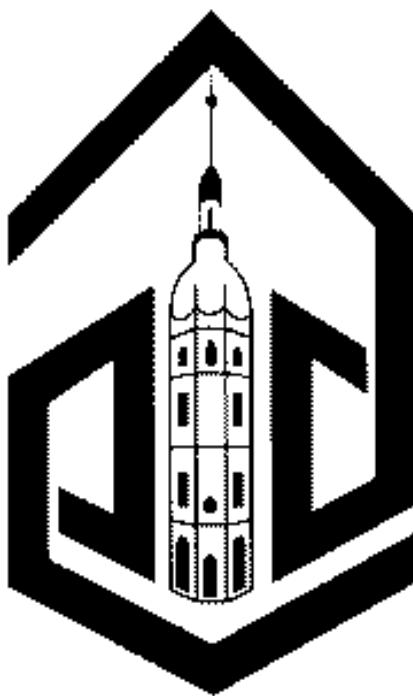

Gymnázium Bohumila Hrabala v Nymburce

Komenského 779, 288 40 Nymburk
tel.: 325 512 747, fax: 325 514 240
IČO 61 63 22 10

Minimální preventivní program

na školní rok 2015 – 2016

Zpracovala: Mgr. Marie Stojarová, školní metodička prevence

1 Úvod

Minimální preventivní program Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce je ve škole úspěšně realizován od roku 1997. Koordinaci tvorby Minimálního preventivního programu školy, jeho realizaci a následnou evaluaci zajišťuje školní metodička prevence Mgr. Marie Stojarová. Rovněž zodpovídá za zajištění a koordinaci všech preventivních aktivit ve škole.

Minimální preventivní program Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce

- představuje těžiště strategie prevence rizikového chování žáků ve škole
- je nedílnou součástí Školního vzdělávacího programu Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce
- jedná se o dlouhodobý program primární prevence zaměřený na výchovu k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování žáků, ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování a rozvoji psychosociálních dovedností a zvládnání zátěžových situací žáka
- je zaměřen na prevenci a vzdělávání žáků gymnázia ve věkové kategorii od 11 – 19 let
- je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, pestrosti forem preventivní práce se žáky, zapojení celého pedagogického sboru a spolupráci se zákonnými zástupci nezletilých žáků školy
- vychází z koncepčních materiálů zahrnujících primární prevenci rizikového chování dětí a mládeže ve Středočeském kraji
- je průběžně aktualizován vzhledem k současnému stavu a potřebám školy

Stálí členové realizačního týmu Minimálního preventivního programu Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce

- výchovná poradkyně a školní metodička prevence Mgr. Marie Stojarová
- výchovná poradkyně Mgr. Jiřina Koláčná
- koordinátorka prožitkových adaptačních kurzů PaedDr. Vladimíra Sedlatá
- třídní učitelé
- zástupci školy Mgr. Ilona Drahotová a RNDr. Martin Lébl zajišťující suplování, pedagogický dohled, vyblokování tříd, týdenní plány

Školní metodička prevence dále spolupracuje:

- s vedením školy
- s ostatní pedagogickými pracovníky školy
- s nepedagogickými pracovníky školy
- se zákonnými zástupci nezletilých žáků
- se zletilými žáky
- s odborníky z institucí zabývajících se primární prevencí rizikového chování dětí a mládeže

2 Charakteristika a specifika školy

Gymnázium Bohumila Hrabala v Nymburce je střední všeobecně vzdělávací školou, která připravuje žáky především ke studiu na vysokých školách. Na realizaci Školního vzdělávacího programu školy se podílí více jak 50 pedagogických pracovníků. Ve škole je celkem 20 tříd, z toho 8 na nižším gymnáziu a 12 na vyšším gymnáziu, s celkovým počtem 598 žáků. Více jak jedna třetina žáků dojíždí autobusem nebo vlakem do školy ze spádových oblastí nymburského okresu Lysá nad Labem, Milovice, Kostomlaty, Poděbrady a Sadská. Škola je situována v blízkosti vlakového i autobusového nádraží nedaleko centra města. Střední odborná škola a Střední odborné učiliště v Nymburce v blízkosti Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce poskytuje ubytování nepatrné části našich žáků ve školním internátu a rovněž zajišťuje stravování pro žáky a zaměstnance školy.

Kontakty do školy:

telefon: 325 512 747
mobil: 608 240 494
fax: 325 514 240

e-mailová adresa školy:

gymnasium@gym-nymburk.cz

Adresy zaměstnanců:

prijmeni@gym-nymburk.cz

www stránka školy:

www.gym-nymburk.cz

Bankovní spojení:

ČSOB Nymburk, číslo účtu: 105 385 672/0300

Ředitel školy:

RNDr. Jiří Kuhn

Zástupci ředitele:

Mgr. Ilona Drahotová, statutární zástupce
RNDr. Martin Lébl

Výchovné poradkyně:

Mgr. Jiřina Koláčná, kariérní poradenství
Mgr. Marie Stojarová, výchovné poradenství

Školní metodička prevence:

Mgr. Marie Stojarová

3 Zmapování současné situace ve škole

Škola ve spolupráci s pracovníky Centra primární prevence Semiramis o. s. zajišťuje dlouhodobý program primární prevence zaměřený na rizikové chování a zdravý životní styl pro žáky nižšího gymnázia, do kterého jsou aktivně zapojeni všichni třídní učitelé a školní metodička prevence. Zájmové vzdělávání žáků, eliminující jejich volný čas na minimum, se uskutečňuje převážně ve školních klubech (sportovních klubech, klubech mladého diváka, pěveckém sboru, apod.) a na nepovinných předmětech, jako je např. přírodovědné praktikum. Z dlouhodobého pohledu škola řeší pouze ojedinělé závažné případy rizikového chování žáků, např. neplnění studijních povinností, poruchy příjmu potravy, šikanu, záškoláctví apod.

3.1 Informace od pedagogů

- Ve škole funguje velmi dobře monitorovací systém rizikového chování žáků. Spočívá v odhalování nežádoucích projevů chování žáků ve školním i mimoškolním prostředí. Je založen na spolupráci školní metodičky prevence s výchovnou poradkyní, třídními učiteli, ostatními pedagogickými i nepedagogickými pracovníky školy. Cílem tohoto systému je podchyčení rizikového chování jednotlivých žáků a následná odborná intervence při řešení rizikového chování žáků tak, aby nedocházelo k vyhocení konfliktních situací a k narušování optimálního sociálního klimatu ve třídě či škole. Všichni učitelé zapisují poznámky o nevhodném chování žáků buď do žákovských knížek, nebo do poznámky v elektronické třídní knize, třídní učitelé je průběžně vyhodnocují ve spolupráci se školním metodikem prevence.
- Učitelé informují školního metodika prevence o výchovných problémech žáků. Školní metodik prevence vede evidenci výskytu rizikového chování žáků ve škole a při aktivitách pořádaných školou. Podle závažnosti jednotlivých případů řeší rizikové chování žáků, přičemž postupuje dle krizových scénářů (viz Krizový plán Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce, Program proti šikanování a kyberšikaně), doporučených metodických pokynů MŠMT, školního řádu, úzce spolupracuje s vedením školy. Závažnější případy konzultuje s okresním metodikem prevence či dalšími odborníky z organizací zabývajících se problematikou primární prevence rizikového chování a poskytujících odbornou pomoc.
- Učitelé konzultují s metodikem prevence jednotlivé případy rizikového chování žáků a hledají společně s třídním učitelem žáka nejlepší způsob řešení daného problému.
- Nejzávažnější případy rizikového chování žáků jsou projednávány výchovnou komisí nebo pedagogickou radou (alkohol a kouření na akcích školy, šikana, neomluvená absence většího rozsahu a ničení školního majetku). Méně závažná opakovaná porušování školního řádu (pozdní omlouvání, pozdní příchody, nepřezouvání, ztráta žákovské knížky a v neposlední řadě neplnění studijních povinností žáky, nečasné odevzdávání protokolů laboratorních prací žáky) projednává školní metodička prevence s třídními učiteli, žáky a jejich zákonnými

zástupci. Před odjezdem na vícedenní akce (adaptační, mediální, ekologické, sportovní a lyžařské kurzy, exkurze a zahraniční výměnné pobyty) podepisují žáci prohlášení, v němž se zavazují, že nebudou porušovat školní řád užíváním návykových látek (tabák, alkohol, omamné a psychotropní látky).

- Další informace o žácích získávají učitelé z dotazníkových šetření, anket, slohových prací, esejí, řízených rozhovorů se žáky a pozorováním jejich činnosti při různých aktivitách.

3.2 Informace od rodičů

- Školní metodik prevence získává informace o žácích z osobního jednání se zákonnými zástupci nezletilých žáků, e-mailové pošty, telefonických rozhovorů, dotazníků i vlastních pozorování.
- Školní metodik prevence vypisuje konzultační hodiny pro zákonné zástupce žáků.
- Výchovná poradkyně a školní metodička prevence se pravidelně účastní schůzek Rodičovského sdružení Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce.
- Aktivnímu řešení problematiky primární prevence ve škole napomáhá Generální dohoda, vytvořená vedením školy v souladu s platným školním řádem, a uzavřená mezi Gymnáziem Bohumila Hrabala v Nymburce a zákonnými zástupci nezletilých žáků. Platí po dobu studia nezletilého žáka na gymnáziu. Tato dohoda ošetřuje oblasti: zveřejňování oficiálních fotografií zhotovených na akcích školy, souhlas zákonných zástupců s užitím diagnostických metod v zájmu udržení optimálního sociálního klimatu ve škole a možností orientačního testování přítomnosti návykových látek v organismu žáka, v nezbytných případech vstup vedení a třídních učitelů do šatnových skříněk. Jména pověřených osob jsou součástí dodatku Generální dohody.

3.3 Informace od žáků

- Školní metodička prevence získává informace z dotazníků a anket určených žákům, z rozhovorů se žáky, ze schránky důvěry, e-mailové pošty, hodnocení žáků a učitelů.
- Sociometrická šetření třídních kolektivů a následnou krizovou intervenci v problémových třídních kolektivech zajišťuje školní metodička prevence ve spolupráci s odborníky z PPP SK v Nymburce, a to s písemným souhlasem zákonných zástupců žáků, nebo zajišťuje další dotazníková šetření zaměřená na zjišťování rizikového chování žáků, šikanu sama nebo ve spolupráci s třídními učiteli na mimořádných třídnických hodinách a učiteli vyučujícími zejména základům společenských věd a biologii. Ankety žáků na různé aktivity primární prevence a rozhovory se žáky slouží jako zpětná vazba při aktualizaci a realizaci Minimálního preventivního programu školy.
- Školní metodička prevence vypisuje rovněž konzultační hodiny pro žáky.

4 Cíle vyplývající ze zmapované situace

4.1 *Hlavní dlouhodobé cíle*

- výchova k předcházení a minimalizaci rizikových projevů chování žáků,
- udržení zdravého sociálního klimatu ve škole,
- výchova žáků ke zdravému životnímu stylu,
- výchova žáků k osvojení pozitivního sociálního chování,
- harmonický rozvoj žákovy osobnosti,
- začlenění žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků – cizinců do kolektivu vrstevníků a do českého vzdělávacího systému,
- spolupráce s Centrem primární prevence Semiramis o. s., které zajišťuje dlouhodobý program primární prevence ve škole pro žáky nižšího gymnázia.

4.2 *Specifické krátkodobé cíle*

- aktualizace individuálních vzdělávacích plánů a plánů podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky nadané,
- stanovení pravidel pro práci se žáky – cizince, jejichž počet ve škole rok od roku přibývá,
- zajištění primární prevence v oblasti poruch příjmu potravy,
- vedení žáků ke vzájemné úctě a k osvojování norem mezilidských vztahů založených na demokratických principech, respektujících identitu a individualitu žáka,
- vedení žáků k humánnímu a tolerantnímu jednání, jednání v souladu s právními normami a s důrazem na právní odpovědnost jedince,
- zvýšení osvětové činnosti třídních učitelů i ostatních pedagogů ve třídách,
- zkvalitnění práce třídních učitelů na pravidelných třídnických hodinách ve spolupráci se školním metodikem prevence,
- zavedení jednotného postupu pedagogů při řešení rizikového chování žáků v souladu se Školním řádem Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce a Krizovým plánem školy,
- upravení školního řádu ve smyslu přísnějšího postihu žáků za kouření, užívání alkoholu či jiných omamných a psychotropních látek (důtka ředitele školy, při opakování podmínečné vyloučení ze studia, zákaz účasti žáka na vícedenních akcích na dobu určenou pedagogickou radou, snížená známka z chování), za neplnění studijních povinností, zejména za pozdní odevzdávání seminárních prací, protokolů z přírodovědných předmětů (důtka TU, popř. důtka ŘŠ, snížená známka z chování),
- zpřísnění sankcí za opakované ničení školního majetku.

5 Postupy, opatření a aktivity k dosažení vytyčených cílů

Pro komplexní zajištění úkolů v oblasti primární prevence je potřeba spolupráce všech subjektů podílejících se na výchově a vzdělání žáků ve škole.

5.1 Práce pedagogů

Přímá práce pedagogů

Výchovně vzdělávací působení pedagogů na žáky ve výchovně vzdělávacím procesu a na veškerých akcích organizovaných školou. Specifická primární prevence v rámci vyučovacích hodin a kurzů, které jsou nedílnou součástí Školního vzdělávacího programu školy. Osobní příklad pedagogů.

Vzdělávání pedagogů

Cílené dle potřeby školy, popř. dle současné nabídky, určené zejména nově nastupujícím pedagogům a třídním učitelům. Bohatou nabídku vzdělávacích akcí zpracovává a koordinuje školní metodička prevence, zajišťuje a předává odborné informace o problematice rizikového chování, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy. Rodičovské sdružení Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce přispívá na vzdělávání pedagogických pracovníků tím, že částečně hradí náklady na cestovní příkazy. Pedagogové se vzdělávají v rámci samostudia a mohou využívat i konzultací s odborníky z PPP SK v Nymburce a Centra primární prevence. Semiramis o. s.

Vzdělávání školního metodika prevence

Školní metodička prevence dokončila studium k výkonu specializovaných činností v oblasti prevence rizikového chování v květnu 2008. V květnu 2011 absolvovala specializační kurz pro výchovné poradce k problematice zdravotně postižených dětí v rozsahu 62 hodin - Rozšíření kompetencí výchovného poradce bez speciálně pedagogického vzdělání v oblasti péče o žáky se zdravotním postižením. Seminář „Školní třída od A do Z“, který zajišťovala Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje v Nymburce, absolvovala v lednu 2011. Zúčastnila se dvoudenní Konference primární prevence rizikového chování konané v Praze v roce 2014 na téma „(Ne)bezpečná škola! A pro koho?“. Průběžné vzdělávání dle současné nabídky, samostudium.

Spolupráce pedagogů

Školní metodička prevence spolupracuje s vedením školy, předsedy předmětových komisí, třídními učiteli a ostatními členy pedagogického sboru. Školní metodička prevence informuje

pedagogický sbor o hlavních přístupech aktualizovaného Minimálního preventivního programu školy a míry zaangażování jednotlivých pedagogů do jeho realizace.

Spolupráce se zákonnými zástupci nezletilých žáků

Informace o činnosti školní metodičky prevence

Školní metodička prevence se účastní pravidelných schůzek Rodičovského sdružení Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce čtyřikrát do roka. Informace o činnosti školní metodičky prevence lze dále najít na webových stránkách školy ve Výroční zprávě Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce nebo v Minimálním preventivním programu Gymnázia B. Hrabala v Nymburce (www.gym-nymburk). Třídní učitelé informují zákonné zástupce žáků na rodičovských schůzkách o náplni práce výchovných poradkyň a školní metodičky prevence. Jsou vypsány konzultační hodiny pro zákonné zástupce nezletilých žáků a žáky zletilé.

Možnosti spolupráce

Finanční spolupodílení se na aktivitách primární prevence organizovaných školou, popř. rodičovským sdružením, financování cestovních výloh, lektorného apod. Uzavírání Generální dohody mezi Gymnáziem B. Hrabala v Nymburce a zákonnými zástupci nezletilých žáků, poskytování ubytování na chatách rodičovského sdružení v Rokytnici nad Jizerou, poskytování finančních prostředků na akce primární prevence, společenské události, jako je Zahradní slavnost, maturitní plesy, reprezentační ples školy, Majáles,

Aktivity pro rodiče

Účast na společných akcích pořádaných školou nebo rodičovským sdružením – pravidelné schůzky pro rodiče, dálkový pochod Meridián, vánoční koncert, nekuřácké maturitní plesy, besedy pro rodiče a pedagogy, filmový klub Jeden svět, Zahradní slavnost, Majáles, atd.

5.2 Programy preventivních aktivit pro žáky

Informace o činnosti školní metodičky prevence a možnosti pomoci

Poradenská činnost, dotazníková šetření, výchovné komise, krizová intervence ve třídách na mimořádných třídnických hodinách, evidence rizikového chování žáků, konzultační hodiny pro žáky a jejich zákonné zástupce, další schůzky se žáky a jejich rodiči dle potřeby či vzájemné dohody, informační schůzka pro nastupující žáky, nástěnky, schránka důvěry, koordinace aktivit primární prevence na škole, seznámení s Minimálním preventivním programem Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce, Krizový plán Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce, aktualizace Výroční zprávy školy v oblasti primární prevence, Školní vzdělávací program a školní

strategie primární prevence na webových stránkách školy, vedení písemných maturitních prací nebo jejich oponentura, spolupráce s organizacemi zajišťujícími primární prevenci.

Preventivní aktivity realizované školou

- Specifická a nspecifická primární prevence v rámci výchovně vzdělávacího procesu (viz školní vzdělávací program, učební plány).
- Programy aktivního sociálního učení a programy specifické primární prevence, peer programy na prožitkových kurzech adaptačních, mediálních...
- Pravidelné třídnické hodiny – osvěta a poradenství (Školní řád Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce, Minimální preventivní program školy, Krizový plán školy, učební styly a umění učit se, předcházení neprospěchu žáků, omlouvání absencí – neomluvené hodiny, záškoláctví, agresivita, vulgarismy, šikana a kyberšikana, plnění studijních povinností, alkohol a kouření na školních akcích, ničení školního majetku).
- Sociometrická šetření v třídních kolektivech v rámci prevence.
- Dotazníková šetření třídních kolektivů k zjištění rizikového chování žáků.
- Exkurze (Okresní soud v Nymburce, věznice Jiřice, Muzeum Policie ČR v Praze, Centrum primární prevence Semiramis v Nymburce).
- Charitativní akce – Postavíme školu v Africe – zhotovení a prodej výtvarných výrobků žáků ze 12 tříd a další (Červená stužka, Labestra, Bílá pastelka, Srdíčkový den, Světluška...).
- Zajištění spolupráce s institucemi zabývajícími se primární prevencí (PPK SK Nymburk, Semiramis o. s., Abatop o. s., apod.

Preventivní aktivity realizované externími pracovníky či organizacemi

- Dlouhodobý program primární prevence pro žáky nižšího gymnázia ve spolupráci s Centrem primární prevence Semiramis v Nymburce.
- Besedy a přednášky zaměřené na problematiku sexuální výchovy, dopravní výchovy, kyberšikany, návykových látek, šikany, výchovy ke zdravému životnímu stylu – poruch příjmu potravy, zubní hygieny, domácího násilí a linek bezpečí, realizované osvědčenými pracovníky občanských sdružení, event. dle momentální nabídky.

Dlouhodobé preventivní aktivity

- Specifická a nspecifická primární prevence rizikového chování žáků v rámci výchovně vzdělávacího procesu, aktivity (výklad, besedy, diskuze, seminární práce, eseje, maturitní písemné práce, dotazníková šetření, referáty, prezentace, využití internetu, soutěže) zaměřené na oblast zdraví a zdravého životního stylu.

Předmět	Téma vyučovací hodiny
OBV ZSV Seminář psychologie a sociologie Seminář mezinárodních vztahů	Politologie – parlamentní zákonodárství, zákony týkající se držení, užívání a dealerství drog, nelegální převoz drog Obecná psychologie – fantazie, vjemy – činitelé, kteří je ovlivňují – návykové látky Charakter – změna vlastností působením drog, závislosti na počítačových hrách, automatech atd. Regulace lidské činnosti (komunikativní dovednosti) Člověk a společnost, šikanování a agresivita Aktivní sociální učení – asertivita, sebeovládání Právní normy – trestní právo, rodinné, pracovní právo Vnitřní řád školy Úloha reklamy – alkohol, tabákové výrobky Testy, dotazníky, ankety
Chemie	BOZP – práce s jedy, organickými rozpouštědly Alkohol, tabák – závislosti Alkaloidy – zneužívání návykových látek, léky
Biologie	Biologie člověka – vliv návykových látek na vývoj jedince. Potravní řetězce – vliv racionální výživy na zdraví (stravovací návyky, sestavování jídelníčku, poruchy příjmu potravy – mentální anorexie, bulimie. Zdravý životní styl – nepodléhat toxikomanii. Botanika – mák, surovina pro farmaceutický průmysl, zneužití – přadné rostliny – konopí seté, durman, houby atd.
Tělesná výchova	Výchova ke zdravému životnímu stylu – zvyšování odolnosti proti zátěžím, posilování, anabolika, relaxace, regenerace po zátěži
Zeměpis	Vegetační pásma světa – hlavní oblasti produkce drogových látek
Dějepis	1840 – 42 tzv. opiové války, Čína, Francie, Velká Británie
Cizí jazyky	Slovní zásoba, tisk, internet
Český jazyk a literatura	Beatníci, surrealismus, česká literatura 70. let, Radek John

- Program péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a žáky mimořádně nadané. Žáci se specifickými vývojovými poruchami učení a chování a zdravotním postižením jsou začleněni do výchovně vzdělávacího procesu do běžných tříd a studují dle individuálních vzdělávacích plánů, plánů podpůrných opatření a úprav studijního režimu.
- Program péče o žáky cizince; začlenění žáků cizinců do kolektivu vrstevníků a do českého vzdělávacího systému.
- Adaptační, mediální, lyžařské, sportovní, ekologické a geografické kurzy, které jsou povinnou součástí Školního vzdělávacího programu školy.
- Nabídka široké škály nepovinných předmětů a volnočasových aktivit, která je realizována ve škole i mimo ni.
- Osvětová a poradenská činnost poskytovaná ve škole výchovnou poradkyní a školní metodičkou prevence nebo ve spolupráci s odborníky či specializovanými zařízeními.

Prevence reagující na konkrétní situaci

- Jednání školní metodičky prevence s třídními učiteli, ostatními učiteli, žáky a jejich zákonnými zástupci, předání kontaktů na odborníky.
- Intervence školní metodičky prevence, výchovné poradkyně a dalších odborníků na primární prevenci rizikového chování žáků v třídních kolektivech, intervence u jednotlivců.
- Ozdravné pobyty problémových třídních kolektivů na chatách Rodičovského sdružení Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce v Rokytnici nad Jizerou.
- Zařazení vhodných jednorázových aktivit pro třídní kolektivy dle současné nabídky.

Jednorázové aktivity

- Viz preventivní aktivity realizované externími odborníky a organizacemi.
- Jednorázové aktivity dle momentální nabídky.

Volnočasové aktivity

Škola realizuje řadu jednorázových či pravidelných aktivit cíleně zaměřených na smysluplné využívání volného času. K dlouhodobé tradici školy patří existence školního sportovního klubu, klubů mladého diváka a pěveckého sboru, realizace adaptačních prožitkových kurzů, geologických a lyžařských kurzů na chaty Rodičovské sdružení Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce v Horní Rokytnici, sportovních, ekologických kurzů, jazykových kurzů a výměnných pobytů, tuzemských a zahraničních exkurzí. Většina kurzů je nedílnou a tedy povinnou součástí školního vzdělávacího programu školy.

Škola nabízí žákům širokou škálu nepovinných předmětů.

- Sportovní hry – volejbal
- Sportovní hry – florbal
- Sportovní hry – basketbal
- Sportovní hry – fotbal
- Debatní kluby
- Nepovinné jazyky – francouzština, němčina, ruština, latina, italština
- Psaní na PC všemi deseti
- Pěvecký sbor
- Přírodovědné praktikum

Všichni žáci mají možnost během studia absolvovat níže uvedené aktivity. Některých aktivit se účastní žáci společně se svými pedagogy.

- kluby mladého diváka (KMD 1, KMD 2) – zájezdy do divadel pražských
- víkendová či prázdninová soustředění
- výměnné a poznávací zájezdy
- zahraniční i tuzemské exkurze
- jazykové kurzy
- sportovní aktivity: sportovní turnaje (vánoční volejbalový turnaj, noční orientační běh, štafetový běh o pohár ředitele školy, streetballová liga, pétanque...).

5.3 Ostatní akce

- 36. ročník dálkového pochodu Meridián
- nekuřácké maturitní plesy
- zahradní slavnost
- majáles
- burzy škol
- soutěže, olympiády, sportovní utkání apod.

5.4 Řešení přestupků

Školní řád Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce <http://www.gym-nymburk.cz>

Výňatek ze školního řádu, výňatek z organizačních opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, k ochraně žáků před rizikovým chováním, projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí.

- Na začátku každého školního roku jsou žáci poučeni třídním učitelem v potřebném rozsahu o chování a pravidlech BOZP. Třídní učitel seznámí žáky se Školním řádem Gymnázia

Bohumila Hrabala v Nymburce, požárními poplachovými směrnicemi, evakuačním plánem a zásadami poskytování první pomoci.

- Žáci nebo jejich zákonní zástupci se mohou obrátit na školní metodičku prevence, výchovné poradkyně, třídní učitele či vedení školy v případě, že se cítí být šikanováni, vnímají projevy nepřátelství či zažívají násilí.
- Žáci mají možnost využít schránku důvěry pro svá soukromá sdělení a sdělení související s rizikovým chováním (požívání omamných a psychotropních látek, šikana, násilí, gamblerství, xenofobie, rasismus, vnášení zbraní a nebezpečných látek do školy, ničení školního majetku, oznámení trestné činnosti).
- Před odjezdem na vícedenní akce žáci podepisují prohlášení o tom, že budou dodržovat ustanovení školního řádu. Netýká se žáků, kteří již byli potrestáni za konzumaci alkoholu či užívání návykových látek na školních akcích a mají zákaz účasti na vícedenních akcích na dobu projednanou učiteli na mimořádné pedagogické radě.
- Ve všech prostorách školy i v jejím nejbližším okolí (v době vyučování, o volných hodinách a přestávkách) je zakázáno kouření. Zákaz kouření se vztahuje i na všechny akce pořádané školou nebo pořádané ve spolupráci se školou.
- Požívání alkoholu a dalších omamných a psychotropních látek ve škole a na školních akcích je zakázáno bez výjimky zletilým i nezletilým žákům. Žákům je zakázáno účastnit se výuky pod vlivem alkoholu a jiných omamných a psychotropních látek. Toto ustanovení se vztahuje i na všechny akce pořádané ve spolupráci se školou.
- Škola na základě Generální dohody se zákonnými zástupci nezletilých žáků má právo v případě důvodného podezření na požití alkoholu nebo jiné omamné psychotropní látky provést u žáka orientační dechovou zkoušku nebo test. Odmítnutí žákem je považováno za pozitivní výsledek zkoušky či testu.
- Žákům není dovoleno vnášet do školy jakékoliv zbraně včetně nožů, výbušniny a jinak nebezpečné látky a předměty. Toto ustanovení se vztahuje i na všechny akce pořádané školou nebo pořádané ve spolupráci se školou.

Sankční řád

- Napomenutím třídního učitele jsou trestány drobné přestupky proti školnímu řádu, např. pozdní příchod, nedoložení důvodu absence v souladu se školním řádem, zapomínání pomůcek, nepřezutí v období nepříznivých klimatických podmínek, ...
- Třídní důtku uděluje třídní učitel za opakované drobné přestupky a za závažnější přestupky, např. za nevhodné chování vůči spolužákům nebo zaměstnancům školy, opouštění areálu školy o přestávkách, neplnění povinností služeb, za neomluvenou absenci menšího rozsahu, ztrátu studijního průkazu, ...

- Důtka ředitele školy je udělována v případě, že důtka třídního učitele neměla žádoucí výchovný účinek a žák i nadále nerespektuje ustanovení školního řádu. Důtkou ředitele školy může být potrestána neomluvená absence většího rozsahu, kouření ve škole nebo akcích pořádaných či spolupořádaných školou, vážné prohřešky proti zásadám slušného chování, ... Udělení důtky ředitele není podmíněno předchozím udělením důtky třídního učitele.
- Podmínečným vyloučením až na dobu jednoho roku, resp. vyloučením ze studia se trestají případy zvláště hrubých slovních a úmyslných fyzických útoků žáka vůči pracovníkům školy, dále šikana, distribuce a požívání omamných a psychotropních látek, účast žáka ve výuce pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek, konzumace alkoholu zletilými a nezletilými žáky ve škole a na akcích pořádaných a spolupořádaných školou, vnášení zbraní do školy, spáchání trestného činu, projevy rasismu a xenofobie, ... Podmínečným vyloučením může být také potrestána opakovaná vysoká neomluvená absence a svévolné ničení zařízení školy.
- Vyloučení ze studia je krajním a výjimečným trestem. Uplatní se zejména při hrubém porušení školního řádu v průběhu podmínečného vyloučení ze studia.
- Informace o udělení kázeňského opatření s výjimkou napomenutí třídního učitele jsou zaslány doporučeným dopisem zákonným zástupcům žáka. Návrh na podmínečné vyloučení musí být vždy projednán pedagogickou radou. Podmínečné vyloučení a vyloučení ze studia je správním rozhodnutím a řídí se správním řádem.
- Snížená známka z chování není kázeňským opatřením. Hodnotí se jí chování žáka v průběhu pololetí a klasifikace není závislá na předchozím udělení některého kázeňského trestu.

Krizový plán Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce

Co dělat, když žák kouří v prostorách školy nebo na školních akcích

1. Žák je přistižen poprvé

- Informujte TU
 - TU
 - provede rozhovor se žákem o dané skutečnosti
 - provede zápis rozhovoru na předepsaný formulář
 - udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem
 - informuje zákonné zástupce žáka
- § 7 zákona č. 359/1999

2. Žák je přistižen opakovaně

- Informujte TU, popř. ŠMP
 - TU
 - oznámí skutečnost ŠMP
 - ŠMP
 - provede rozhovor se žákem o dané skutečnosti
 - provede zápis o rozhovoru na předepsaný formulář
 - ŘŠ
 - pozve prokazatelným způsobem (nejlépe doporučeným dopisem) zákonné zástupce žáka do školy k pohovoru s výchovnou komisí VK
 - VK
 - dohodne společně se zákonnými zástupci žáka další postup
 - ŠMP
 - provede zápis z VK na předepsaný formulář
 - ŘŠ
 - udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem
 - pokud zákonní zástupci žáka nespolupracují, oznámí skutečnost orgánům sociálně právní ochrany dětí
- § 10 odst. 4, zákona č. 359/1999

OSPOD – telefon: 325 501 240

Co dělat, když

žák prodává tabákové výrobky osobám mladším 18 let

- Informujte ŘŠ
- ŘŠ – oznámí skutečnost Policii ČR
 - jedná se o porušení § 6 zákona č. 379/2005
 - udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem
 - informuje zákonné zástupce žáka

Policie ČR, obvodní oddělení Nymburk: tel. 974 878 740

Co dělat, když žák podává nebo prodává alkohol osobám mladším 18 let

- Informujte ŘŠ
 - ŘŠ – oznámí skutečnost Policii ČR
 - jedná se o porušení § 12 zákona č. 379/2005
 - udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem
 - informuje zákonné zástupce žáka
- Policie ČR, obvodní oddělení Nymburk: tel. 974 878 740**

Co dělat, když žák pije alkohol v prostorách školy nebo na školních akcích

- Informujte ŠMP
- ŠMP – provede rozhovor se žákem o dané skutečnosti
 - provede zápis rozhovoru na předepsaný formulář (společně se dohodnou na dalším postupu)
- ŘŠ – pozve prokazatelným způsobem (nejlépe doporučeným dopisem) zákonné zástupce žáka do školy k pohovoru s VK
- VK – dohodne společně se zákonnými zástupci žáka další postup
- ŠMP – provede zápis z VK na předepsaný formulář
- ŘŠ – udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem
 - pokud zákonní zástupci žáka nespolupracují, oznámí skutečnost orgánům sociálně právní ochrany dětí

§ 10 odst. 4, zákona č. 359/1999

OSPOD – telefon: 325 501 240

Co dělat, když byl u žáka nalezen alkohol nebo tabákové výrobky

- Informujte ŠMP
- ŠMP – provede rozhovor se žákem o dané skutečnosti
 - provede zápis rozhovoru na předepsaný formulář
 - společně se dohodnou na dalším postupu
- ŘŠ – pozve prokazatelným způsobem (nejlépe doporučeným dopisem) zákonné zástupce žáka do školy k pohovoru s VK
- VK – dohodne společně se zákonnými zástupci žáka další postup
- ŠMP – provede zápis z VK na předepsaný formulář
- ŘŠ – udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem
 - pokud zákonní zástupci žáka nespolupracují, oznámí skutečnost orgánům sociálně právní ochrany dětí

§ 10 odst. 4, zákona č. 359/1999

OSPOD – telefon: 325 501 240

Co dělat, když je žák ve škole pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky

- Zajistěte bezpečnost žáka i jeho spolužáků
- Zjistěte zdravotní stav žáka
- Při podezření na ohrožení života zavolejte záchranku
- Popište pouze příznaky
Neříkejte však, co si myslíte, že mu je. Nejsme kompetentní k tomu, abychom stanovovali diagnózu.
- Vyhodnotíte-li situaci tak, že lékaře není nutné volat, volejte zákonné zástupce žáka, popř. pověřené osoby zákonným zástupcem a trvejte na tom, aby si žáka převzali. Jestliže se zákonní zástupci žáka, či pověřené osoby stanovené zákonným zástupcem žáka nedostaví, zajistěte povinný dohled po dobu školního vyučování.
- Informujte ŠMP
- ŠMP
 - provede rozhovor se žákem o dané skutečnosti
 - provede zápis rozhovoru na předepsaný formulář
 - může zajistit orientační dechovou zkoušku na základě písemného souhlasu rodičů u nezletilého žáka, což je ošetřeno v generální dohodě
 - může zajistit testování u lékaře
- ŘŠ
 - pozve prokazatelným způsobem (nejlépe doporučeným dopisem) zákonné zástupce žáka do školy k pohovoru s VK
§ 7 zákona č. 359/1999
- VK
 - dohodne společně se zákonnými zástupci žáka další postup
- ŠMP
 - provede zápis z VK na předepsaný formulář
- ŘŠ
 - udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem
 - pokud zákonní zástupci žáka nespolupracují, oznámí skutečnost orgánům sociálně právní ochrany dětí
§ 10 odst. 4, zákona č. 359/1999

OSPOD – telefon: 325 501 240

Co dělat, když máte podezření, že někdo užívá návykové látky

- Informujte ŠMP
- ŠMP
 - zajistí další šetření
 - provede rozhovor se žákem o dané skutečnosti
 - neslibuje, že nebude nikoho informovat, protože má oznamovací povinnost k rodičům a OSPOD
 - provede zápis rozhovoru na předepsaný formulář
 - společně se dohodnou na dalším postupu
 - v případě potřeby zajistí žákovi další intervenci v K-centru
 - informuje zákonné zástupce žáka
 - provede zápis rozhovoru na předepsaný formulář
 - společně se dohodnou na dalším postupu
 - informuje ŘŠ
- ŘŠ
 - pokud zákonní zástupci žáka nespolupracují, oznámí skutečnost orgánům sociálně právní ochrany dětí

§ 10 odst. 4, zákona č. 359/1999

OSPOD – telefon: 325 501 240

Co dělat, když zachytíte látku, o které se domníváte, že je návyková

- Zajistěte látku, požádejte žáka, u kterého byla látka nalezena, aby ji dal do obálky
- Zajistěte, aby u zajišťování podezřelé látky, byli minimálně tři osoby
(vy + ten, u kterého byla látka objevena nebo ten, kdo látku odevzdal + třetí osoba)
- Nemanipulujte s látkou, nic nerozbalujte a neochutnávejte
- Sepište protokol (kdo objevil podezřelou látku, kdy, kde, u koho, vzhled látky)
- Zajistěte podpisy tří zúčastněných osob (jestliže ten, u koho byla látka objevena nebo ten, který látku odevzdal, odmítnou záznam podepsat, uveďte do kolonky pro jejich podpis, že se odmítli podepsat)
- Odneste obálku s látkou a protokol do školního trezoru
- Informujte ŘŠ
- ŘŠ
 - zavolá Policii ČR – o skutečném obsahu nálezu rozhodne laboratoř
 - informuje rodiče
 - pokud Policie ČR zjistí, že se jedná o návykovou látku, ŘŠ udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem

Policie ČR, obvodní oddělení Nymburk: tel. 974 878 740

Co dělat, když máte podezření, že někdo ze žáků podává nebo prodává návykové látky svým spolužákům

- Informujte ŘŠ
 - ŘŠ – oznámí věc Policii ČR
 - §167 zákon č. 140/1961
 - může se jednat o trestný čin
 - podle §187 a § 188 zákon č. 140/1961
 - oznámí skutečnost rodičům
 - udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem
- Policie ČR, obvodní oddělení Nymburk: tel. 974 878 740**

Co dělat, když máte podezření, že někdo ze žáků nosí do školy návykové látky

- Informujte ŘŠ
 - ŘŠ – oznámí věc Policii ČR
 - §167 zákon č. 140/1961
 - může se jednat o trestný čin
 - podle §187 zákon č. 140/1961
 - oznámí skutečnost zákonným zástupcům žáka
 - bude-li se jednat o trestný čin (žák má u sebe nelegální návykovou látku v množství větším než malém) udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem
 - nebude – li se jednat o trestný čin (žák má u sebe jen menší množství látky, určené jen pro vlastní spotřebu) oznámí danou skutečnost ŠMP
 - Policie ČR, obvodní oddělení Nymburk: tel. 974 878 740**
 - ŠMP – zajistí další šetření
 - provede rozhovor se žákem o dané skutečnosti
 - provede zápis rozhovoru na předepsaný formulář
 - společně se dohodnou na dalším postupu
 - v případě potřeby zajistí žákovi další intervenci v K-centru
 - ŘŠ – pozve prokazatelným způsobem (nejlépe doporučeným dopisem) zákonné zástupce žáka do školy k pohovoru s VK
 - § 7 zákona č. 359/1999
 - VK – dohodne společně s rodiči (zákonnými zástupci) žáka další postup
 - ŠMP – provede zápis z VK na předepsaný formulář
 - ŘŠ – udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem
 - pokud zákonní zástupci žáka nespolupracují, oznámí skutečnost orgánům sociálně právní ochrany dětí
 - § 10 odst. 4, zákona č. 359/1999
- OSPOD – telefon: 325 501 240**

Co dělat, když má žák neomluvenou absenci

1. Neomluvená absence do 5 hodin

- Informujte TU
- TU – pozve prokazatelným způsobem (nejlépe doporučeným dopisem) zákonné zástupce žáka k pohovoru do školy
 - upozorní zákonné zástupce žáka na povinnost stanovenou zákonem
 - § 22, odst. 3, zákon č. 561/2004 – „zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků jsou povinni zajistit, aby dítě a žák docházel řádně do školy nebo školského zařízení“,
 - § 31, odst. 2 zákon č. 200/1990 – „přestupku se dopustí ten, kdo zanedbává péči o povinnou školní docházku žáka“, § 22, odst. 1 zákon č. 561/2004 – „žáci a studenti jsou povinni řádně docházet do školy a školského zařízení a řádně se vzdělávat“
 - seznámí zákonné zástupce žáka s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené absence
 - dohodnou se společně na dalším postupu
 - z pohovoru provede zápis a kopii předá jej zákonným zástupcům
 - udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem

2. Neomluvená absence nad 5 hodin

- Informujte TU
- TU – informuje ŘŠ
- ŘŠ – pozve prokazatelným způsobem (nejlépe doporučeným dopisem) zákonné zástupce žáka do školy k pohovoru s VK
 - § 7 zákona č. 359/1999
- VK – dohodne společně se zákonnými zástupci žáka další postup
- ŠMP – provede zápis z VK na předepsaný formulář
- ŘŠ – udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem

3. Opakovaná neomluvená absence nad 5 hodin, neomluvená absence většího rozsahu

- Informujte TU
- TU – informuje ŘŠ
- ŘŠ – pozve prokazatelným způsobem (nejlépe doporučeným dopisem) zákonné zástupce žáka do školy k pohovoru s VK
§ 7 zákona č. 359/1999
- VK – dohodne společně se zákonnými zástupci žáka další postup
- ŠMP – provede zápis z VK na předepsaný formulář
- ŘŠ – udělí kázeňské opatření v souladu se školním řádem
– informuje orgán sociálně právní ochrany dětí
§ 10 odst. 4, zákona č. 359/1999

OSPOD – telefon: 325 501 240

Co dělat, když máte podezření na šikanu

- V případě potřeby umístíte žáka do chráněného prostředí s dohledem dospělé osoby
- Informujte ŠMP
- ŠMP – zajistí další šetření
 - provede postupně rozhovor s obětí, svědky a agresory nebo o šetření požádá odborníka – specialistu na problematiku šikanování z Pedagogicko-psychologické poradny SK
 - z rozhovoru provádí zápis na předepsaný formulář
 - je třeba zjistit: kdo je oběť, kdo je agresor, kdy a kde k šikaně dochází, jakou formou, jak dlouho a často trvá, proč oběti ubližovali, jaká opatření si navrhují a proč
 - o výsledcích šetření informuje ŘŠ
- ŘŠ – pozve prokazatelným způsobem (nejlépe doporučeným dopisem) zákonné zástupce agresora do školy k pohovoru s VK
 - § 7 zákona č. 359/1999
- VK – dohodne společně se zákonnými zástupci žáka další postup
 - možnosti školy: odstupňování kázeňských opatření, forma postihu při dalším porušení školního řádu, doporučení odborné pomoci v PPP, informování OSPOD, doporučit zákonným zástupcům umístění dítěte do pobytového oddělení SVP, informovat Policii ČR
 - PPP SK – telefon: 325 512 667**
- ŠMP – provede zápis z VK na předepsaný formulář
- ŘŠ – udělí agresorovi kázeňské opatření v souladu se školním řádem
 - pozve doporučeným dopisem zákonné zástupce oběti do školy k pohovoru s VK
 - § 7 zákona č. 359/1999
- VK – dohodne společně se zákonnými zástupci žáka další postup
 - možnosti školy: převedení žáka do jiné třídy, doporučení odborné pomoci v PPP, zvýšení monitoringu chování, intervenční programy na zlepšování sociálních vztahů ve třídě
 - PPP SK – telefon: 325 512 667**
- ŠMP – provede zápis z VK na předepsaný formulář
- ŘŠ – informuje Policii ČR, došlo-li k závažnějšímu případu šikanování
 - § 167 zákona č. 140/1961
 - Policie ČR, obvodní oddělení Nymburk: tel. 974 878 740**

Co dělat, když je Policie ČR ve škole

- Po vstupu do školy se musí policista ohlásit u ŘŠ nebo jeho zástupců, musí se prokázat služebním průkazem, odznakem služby kriminální policie, stejnokrojem s identifikačním číslem. Musí jasně sdělit, proč přišel, co od nás potřebuje a na jakém základě
- ŘŠ – v případě pochybnosti o totožnosti policisty ověří informaci na jeho pracovišti

Výslech ve škole

- ŘŠ – informuje zákonné zástupce žáka, pokud tak již neučinila Policie ČR – má stejnou povinnost.
V případech, kdy by mohlo být takovým oznámením mařeno další vyšetřování a po předchozí dohodě s odpovědným pracovníkem policie, vyrozumí škola zákonné zástupce bezprostředně po souhlasu policie. Sdělení v nevhodnou dobu by mohlo v některých případech ohrozit i bezpečnost dítěte (např. týrání nebo zneužívání v rodině, podpora trestné činnosti v rodině apod. Zákonní zástupci nemusí být u „výslechu“ přítomni. Přítomni budou pouze tehdy, když k tomu budou policistou vyzváni.
 - na žádost policie poskytne ve škole vhodnou místnost pro výslech
 - u žáků mladších 15 let je přítomnost třetí osoby nezbytná
 - u žáků starších 15 let není přítomnost třetí osoby nutná
záleží však na požadavku policie, povinnost vykonávat nad žákem dohled nám trvá, takže pokud chceme být u rozhovoru, tak by nám to měla policie umožnit
 - u žáků starších 18 let nikdo dohlížet nemusí
 - o rozhovoru policisty s žákem vyhotoví zápis s časovými údaji

Co dělat, když máte podezření, že se kyberšikana odehrává na půdě školy

- Doporučit oběti, aby okamžitě ukončila komunikaci s útočníkem
- Požádat útočníka, aby se svého jednání zdržel, upozornit ho na protiprávní jednání, oznámit mu váš postup (ohlášení na Policii ČR)
- Znesnadnit útočníkovi jeho chování – zamezit přístup (změna e-mailové adresy, telefonního čísla, vymazání profilu apod.)
- Nezapomenout na oznamovací povinnost školy vůči orgánům OSPOD (pokud je pachatel odhalen)

OSPOD – telefon: 325 501 240

- Oznámit (škola či zákonní zástupci) kyberšikanu na Policii ČR, popř. podat trestní oznámení na neznámého pachatele

Policie ČR, obvodní oddělení Nymburk: tel. 974 878 740

V případě nejasností, pochybností se obrátit o pomoc:

- na obvodní či krajské metodiky prevence
- na odborníky z oblasti psychologie
- na městskou policii, Policii ČR, zejména na odborníky na mládež
- na orgány sociálně právní ochrany dětí

www.internethelpline.cz

www.e-bezpeci.cz

www.mvcr.cz

www.saferinternet.cz

Co dělat, když potkáte ve škole neznámou osobu

- Oslovit neznámou osobu a odvést ji do kanceláře školy
- Informovat ŘŠ
- Vyprovodit neznámou osobu k vchodovým dveřím

Záznam o pohovoru o žákovi z důvodu:

Jméno žáka/žákyně:	
Datum narození:	
Bydliště:	
Škola-třída-ročník:	

Zákonní zástupci navštívili školu: - na vyzvání - z vlastního zájmu

Účastníci pohovoru (jméno a pracovní zařazení):

Stanovisko výchovného poradce:

Zápis z pohovoru:

Závěry pohovoru, doporučení, dohodnutý další postup:

S uvedenými skutečnostmi zákonní zástupci souhlasí a zavazují se řídit závěry pohovoru.
V případě pokračující neomluvené absence berou zákonní zástupci na vědomí možné následky spojené s přestupkovým řízením, popř. následným trestným oznámením.

Datum:

Podpis zákonných zástupců:

Razítko školy:

Podpis třídního učitele/učitelky:

Zápis z výchovné komise z důvodu:

Jméno žáka/žákyně:	
Datum narození:	
Bydliště:	
Škola-třída-ročník:	

Účastníci jednání:

zákonní zástupci žáka
třídní učitel
výchovný poradce
vedení školy
kurátor sociálně právní ochrany dětí
školní metodik protidrogové prevence
zástupce rady školy
ostatní

Předmět jednání:

Výchovná opatření:

Zapsala:

S uvedenými skutečnostmi zákonní zástupci souhlasí a zavazují se řídit závěry tohoto jednání.
V případě pokračující neomluvené absence berou zákonní zástupci na vědomí možné následky spojené s přestupkovým řízením, popř. následným trestním oznámením.

Datum:

Podpis zákonných zástupců:

Razítko školy:

Podpis třídního učitele/učitelky:

Záznam o pohovoru s žákem z důvodu:

Jméno žáka/žákyně:	
Datum narození:	
Bydliště:	
Škola-třída-ročník:	

Účastníci pohovoru (jméno a pracovní zařazení):

Zápis z pohovoru:

Závěry pohovoru, doporučení, dohodnutý další postup:

Konzultováno s:

Datum:

Podpis žáka:

Razítko školy:

Podpis učitele:

5.5 Spolupráce s okolím

- Školní metodička prevence spolupracuje s řadou organizací zabývajících se problematikou primární prevence rizikového chování žáků a organizacemi poskytujícími odbornou pomoc (viz níže přiložený seznam organizací).
- Dále úzce spolupracuje s **Rodičovským sdružením Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce** – zajišťování a sponzorování některých aktivit primární prevence, poskytování ubytování na chatách rodičovského sdružení v Rokytnici nad Jizerou.
- Spolupracuje se zástupci **Školního parlamentu Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce** – hodnocení učitelů, řešení výchovných problémů žáků ve škole (ničení školního majetku, úspora energií, udržování pořádku, ...)
- Spolupracuje se **sociálním odborem Městského úřadu v Nymburce** – konzultace, výchovné komise, zprávy o chování a prospěchu žáků.
- Spolupráce s **Pedagogicko-psychologickou poradnou Středočeského kraje v Nymburce a dalšími pedagogicko-psychologickými poradnami** – pracovní schůzky výchovné poradkyně a školní metodičky prevence, odborná psychologická a speciálně pedagogická vyšetření žáků, zprávy z vyšetření a podklady pro individuální vzdělávací plány a plány podpůrných opatření, zajišťování dalšího vzdělávání pro učitele, poskytování konzultací.
- Spolupráce se **Střediskem výchovné péče v Kolíně** – konzultace pro rodiče žáků s výchovnými problémy, odborná vyšetření, pomoc pedagogům, intervence v problematických třídách.
- Spolupráce se **speciálními pedagogickými centry** a dalšími organizacemi, např. APLA, které pečují o žáky s poruchami autistického spektra.
- Spolupráce s **Policíí České republiky a Městskou policií v Nymburce** – řešení výchovných problémů žáků, prevence, spolupráce na projektu „Patnáct plus“.
- Výchovná poradkyně a školní metodička prevence zajišťuje ve spolupráci s dalšími organizacemi řadu **charitativních akcí** (Červená stužka, Srdíčkový den, Bílá pastelka, Labestra, Světluška, Postavíme školu v Africe atd.).

5.6 Evidence a efektivita

Evaluace Minimálního preventivního programu Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce je jeho nedílnou součástí. Školní metodička prevence vede evidenci rizikového chování žáků ve škole, jednou za rok zpracovává kvalitativní hodnocení Minimálního preventivního programu. Eviduje realizaci veškerých aktivit primární prevence na škole včetně počtu žáků, kteří se jich zúčastnili. Další podklady pro evaluaci získává na základě orientačního průzkumu, dotazníkového šetření, které probíhá ve vytypovaných třídách či ročnících gymnázia, srovnáváním současného stavu

s předchozími údaji. Zpětnou vazbu o kvalitě a přínosu aktivit primární prevence získává na základě dotazníků a anket žáků, rodičovské veřejnosti či pedagogů.

5.7 Časový harmonogram aktivit

Měsíc	Aktivita	Doba	Třídy Ročníky Počet žáků	Organizátor Odborníci
Září	Adaptační prožitkové kurzy	6 dní	primy	Realizační tým ŠMP, Sd, TU
	Adaptační prožitkový kurz	5 dní	1 A	
	Charitativní akce – Srdíčkový den	2 dny	8 žáků	Ko
	Charitativní akce – Světluška	1 den	8 žáků	Ko
	RSG pro nastupující ročníky			St, Ko, TU
	Besedy s absolventy	2 h	CHES 4	St
Říjen	Filmové představení „Mellory“ s besedou	3 h		Ko, St
	Pracovní schůzka ŠMP	2 h		PPP SK
	DOD, Burza škol			St, Ko, Le
	Dlouhodobý program primární prevence I	3 h	1PA	Ce, St
	Dlouhodobý program primární prevence I	3 h	1PB	Sr, St
	Dlouhodobý program primární prevence I	3 h	3TA	La, St
	Dlouhodobý program primární prevence I	3 h	3TB	Fa, St
	Charitativní akce – Bílá pastelka	1 den	8 žáků	Ko
Listopad	RSG			St, Ko
Prosinec	Charitativní akce – Červená stužka	1 den	10 žáků	ŠMP
	DOD			PPK
	Charitativní akce – Srdíčkový den	2 dny	10 žáků	Ko
	Vánoční koncert – charitativní akce – Postavíme školu v Africe – prodej výtvarných produktů žáků	8 h	8 tříd rodiče	Sd, PK EVV PK EHV a další
Leden	Nekuřácké maturitní plesy	3 dny	IV. roč.	maturanti
	Exkurze k soudu – soudní líčení	3 h	ZSV	PK ZSV
	Dlouhodobý program primární prevence I	3 h	2SA	Je, St
	Dlouhodobý program primární prevence I	3 h	2SB	Kr, St
Únor	Dlouhodobý program primární prevence II	3 h	1PA	Ce, St
	Dlouhodobý program primární prevence II	3 h	1PB	Sr, St
Březen	Beseda – Čas proměn	2 h	dívky primy	ŠMP MUDr.

	Beseda – S tebou o tobě	2 h	dívky I. ročníku	Blažková
	Beseda – Rady začínajícím milencům	2 h	kvarty	ŠMP MUDr. Kovář
	RSG			PPK, VP
	Dlouhodobý program primární prevence II	3 h	3TA	La, St
	Dlouhodobý program primární prevence II	3 h	3TB	Fa, St
Duben	Pracovní schůzka ŠMP	2 h		PPP SK
	Beseda s Městskou policií	2 h	NG	St
	36. ročník dálkového pochodu Meridián	1 den	všichni	Lš, Su
Květen	Dlouhodobý program primární prevence II	3 h	2SA	Je, St
	Pracovní schůzka ŠMP	4 h		Semiramis
	Dlouhodobý program primární prevence II	3 h	2SB	Kr, St
	Exkurze – Muzeum Policie ČR	4 h	NG	St, policie
Červen	Mediální prožitkové kurzy	6 dní	tercie	PK CJL
	RSG pro nastupující ročníky			St

5.8 Finanční rozpočet na preventivní aktivity

Položky	Finanční prostředky Kč
DVPP	6 000
Prostředky na lektorné	18 000
Cestovné	2 000
Odborná literatura	500
Celkem	26 500

Veškeré náklady na aktivity primární prevence pro žáky hradí jejich zákonní zástupci, výlohy za lektorné a cestovní příkazy jsou částečně hrazeny z fondu Rodičovského sdružení Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce.

Rodičovské sdružení zapůjčuje své chaty v Rokytnici nad Jizerou na adaptační, geologické, jazykové a lyžařské kurzy, školní výlety, výměnné pobyty žáků ze zahraničí apod. Služby jsou hrazeny dle platného ceníku.

Dopravu, stravování žáků a další výdaje spojené s realizací primární prevence na kurzech hradí zákonní zástupci žáků.

6 Seznam platné školské legislativy

Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu MŠMT

- Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti resortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2013 – 2016
- Strategie prevence kriminality 2013 – 2016
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 – 2018
- Národní strategie protidrogové politiky na období 2010 – 2018, č. j. 431/10

Zákony

- 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (Školský zákon)
- 383/2005 Sb. (Změna 109/2002) – o výkonu ústavní výchovy ve školských zařízeních a o preventivní výchovné péči ve školských zařízeních
- Zákon o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů č. 563/2004 Sb.
- 179/2006 Sb., o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání

Vyhlášky

- 147/2011 Sb. o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných
- 454/2006 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky
- Novela vyhlášky 116/2011 Sb. o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních č. 72/2005 Sb.

Metodické pokyny

- 14 423/1999-22 Metodický pokyn k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance
- 28 275/2000 Metodický pokyn k prevenci a šikanování mezi žáky
- 10 194/2002-14 Metodický postup při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví
- 25 884/2003 Metodický pokyn spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže kriminality na dětech a mládeži páchané
- 20 006/2007 Metodický pokyn k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních
- 10300/2010 Metodický pokyn k odměňování pedagogických pracovníků a ostatních zaměstnanců škol a školských zařízení a jejich zařazování do platových tříd podle katalogu prací.

7 Seznam dostupné odborné a metodické literatury, videotéka, web stránky, časopisy

- **Odborná a metodická literatura pro žáky, pedagogy i rodiče** je k dispozici ve školní knihovně a v odborných knihovnách v kabinetech učitelů základů společenských věd, biologie a chemie.
- **Časopisy, propagační a osvětové letáky, brožury s problematikou rizikového chování**
Školní metodička prevence zajišťuje distribuci propagačních a osvětových letáků a brožur žákům, pedagogům a rodičovské veřejnosti.
- **Seznam CD a DVD s problematikou rizikového chování**
Sexuální výchova – průvodce obdobím puberty a dospívání
Sexuální výchova aneb o sexu od A až do Z
Jakub a Tereška – projekt "Stop drogám"
Návykové nemoci aneb co by měli vědět
YESNEYES.CZ a co jíš ty?
Řekni drogám NE!
Synkopa imunity – HIV/AIDS
Pravda o drogách
Informační DVD pro metodiky prevence a další pedagogy ZŠ a SŠ
Mezi nimi
- **Nástěnky**
Sdělení výchovného poradce a školní metodičky prevence jsou na nástěnkách výchovného poradenství v přízemí školy.
- **Webové stránky s tematikou rizikového chování žáků**
Sdělení výchovného poradce a školní metodičky prevence jsou na PC sborově pouze pro pedagogy, na webových stránkách školy pro širokou veřejnost.
<http://www.gym-nymburk.cz> (Minimální preventivní program Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce)
<http://www.sananim.cz>
<http://www.vlada.cz/1250/vrk/komise/mpk/koordin/koordin.il2.htm>
<http://www.anima-os.cz>
<http://www.drogovaporadna.cz>
<http://www.drogy-info.cz>
<http://www.who.int>
<http://www.prevcentrum.cz>
<http://www.volny.cz/pruvodce>
<http://www.drogovyserver.cz>
<http://www.odrogach.cz>
www.reknidrogamne.cz

8 Seznam organizací zabývajících se problematikou primární prevence rizikového chování, organizací poskytujících odbornou pomoc

- **Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje**, pracoviště Nymburk, Masarykova 895, 288 02 Nymburk, fax 325 515 461, e-mail: poradna@pppnymburk.cz, PhDr. Alena Vaňátková, tel. 325 512 667
- **Středisko výchovné péče**, Komenského 375, 280 02 Kolín, Mgr. Matulová, tel. 321 718 555
- **Psychologická ambulance pro starší děti, dorost a dospělé**, Poliklinika na sídlišti, Okružní 2160, 288 02 Nymburk, MUDr. Hospodková, tel. 325 531 118
- **Psychologická ambulance**, Boleslavská 1854, 288 02 Nymburk, Mgr. Natálie Čavojcová, tel. 972 255 13
- **Ambulance psychiatrie pro děti a dospělé**, Smetanova 55, 288 02 Nymburk, MUDr. Iva Horáčková, tel. 325 512 234
- **Psychologické poradenství pro dorost a dospělé**, Lysá n. L., PhDr. Čápková Hana, tel. 325 551 262, 325 531 118
- **Centrum duševního zdraví**, Hřbitovní ulice, 280 00 Kolín, MUDr. Viktorínová, dětský neurolog tel. 321 721 412
- **Oddělení sociální péče o dítě**, Městský úřad Nymburk, náměstí Přemyslovců, p. Růžičková, tel. 325 511 772 – 9
- **Probační a mediační služba**, Boleslavská 139, Nymburk, tel. 325 512 551, 325 511 866
- **Anima - občanské sdružení pro péči o rodiny závislých**, rodinná terapie pro problematické konzumenty, Apolinářská 14a, 128 00 Praha 2, tel. 224 968 238, 224 968 239
- **Policie ČR**, Obvodní oddělení Nymburk, npor. Mgr. Miloslava Brychová, zástupce vedoucího oddělení, tel. 974 878 740, mobil 723 721 669
- **Okresní soud a prokuratura v Nymburce** (JUDr. Novotná)
- **Společnost pro plánování rodiny a sexuální výchovu Praha** – p. Prouzová
- **DDM Nymburk, ZUŠ Nymburk, Dům Symfonie Poděbrady** – nabídka volnočasových aktivit, organizace odborných soutěží
- **KÚ Středočeského kraje**, odbor školství
- **K-centrum**, Osadní 2, 170 00 Praha 7, tel. 283 872 186, nízkoprahové zařízení
- **Triangl**, Thomayerova nemocnice, pavilon G4, Vídeňská 800, Praha 4, tel. 261 081 111 – poradenství, ambulantní péče, stacionář, lůžková péče, víkendové aktivity, pro děti školního věku (10 – 15 let)

- **Anonymní linka pomoci v krizi**, 974 834 688
- **Linka důvěry**, 293 01 Mladá Boleslav, Dukelská 198, tel. 326 741 481
- **Linka důvěry**, 284 01 Kutná Hora, Česká 325, tel. 327 511 111, 602 874 470
- **Linka bezpečí**, tel. 800 155 555 (zdarma)
- **Národní linka prevence AIDS**, tel. 800 144 444

9 Program proti šikanování

Nejlepší primární prevencí proti šikanování a násilí je:

- budování otevřených, kamarádských a bezpečných vztahů mezi učiteli a žáky a mezi žáky navzájem
- budování a udržení zdravého sociálního klimatu ve třídě a škole
- jednotný přístup všech pedagogů dostatečně erudovaných v dané problematice.

Vytváření zdravé školy se nám dlouhodobě daří.

- Pedagogové odborně předcházejí projevům šikanování a respektují přitom individualitu žáků, jejich věkové zvláštnosti a uspořádání třídy. Těžiště primární prevence šikanování spočívá zejména v systematické práci třídních učitelů na pravidelných třídnických hodinách. Učitelé pracují se skupinovou dynamikou třídy, podporují růst pozitivních vztahů ve třídě, pomáhají okrajovým a izolovaným žákům.
- Neméně důležitou roli zde hrají i výukové předměty, které mají vztah k prevenci rizikového chování žáků (dramatická výchova, občanská nauka, základy společenských věd atd.).
- Na aktualizaci školního řádu se podíleli nejen pedagogové ale i žáci. Členové Školské rady gymnázia schválili aktualizovaný školní řád Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce. Tento by měl chránit všechny žáky před zvlí a násilím. Nejen učitelé dohlížejí na respektování školního řádu.
- Třídní učitelé informují zákonné zástupce žáků na třídních schůzkách Rodičovského sdružení Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce. V případě potřeby jsou svolávána i mimořádná setkání s rodiči.
- Škola organizuje také řadu volnočasových aktivit mimo vyučování, které přesahují oficiální rámec činnosti třídy (klub mladého diváka, sportovní turnaje, školní parlament apod.).
- Na škole realizujeme řadu programů zaměřených na primární specifickou prevenci pro třídní kolektivy ve škole (např. na třídnických hodinách) nebo na kurzech v Krkonoších, které jsou povinnou součástí Školního vzdělávacího programu Gymnázia Bohumila Hrabala v Nymburce.
- Využíváme vrstevnických programů – prožitkové kurzy.
- Spolupracujeme s odborníky zabývajícími se specifickou primární prevencí.
- Využíváme intervenční programy při léčbě celých skupin:
ozdravné pobyty tříd na chatách rodičovského sdružení na horách ve spolupráci s odborníky ze Střediska výchovné péče v Kolíně, intervence výchovné poradkyně a školního metodika prevence ve spolupráci s třídními učiteli.
Školní metodička prevence realizuje sekundární prevenci: diagnostiku problémové třídy, v případě potvrzení šikany realizuje první pomoc, krizovou intervenci – individuální práci

s protagonisty šikanování, práci s rodinou, rodiči oběti a agresorů, spolupracuje s institucemi, které se přímo podílejí na prevenci šikany.

- Školní poradenské služby poskytují výchovné poradkyně a školní metodička prevence, dále spravují odbornou knihovnu.
- Školní metodička prevence kvalitativně evaluuje Program proti šikanování a vede evidenci žáků s rizikovým chováním.
- Součástí Programu proti šikanování je i vzdělávání školního metodika prevence a dalších pedagogů.

Znalost vnitřního vývoje šikanování umožňuje respektovat jednotlivé stupně obtížnosti léčby, diferencovat pomoc a promyšleně volit diagnostické, popř. terapeutické postupy při počáteční a pokročilé šikaně.

Nepřímé znaky šikanování Doporučení učitelům

- žák je o přestávkách často osamocený, ostatní o něj nejeví zájem, nemá kamarády
- při týmových sportech bývá jedinec volen do mužstva mezi posledními
- žák o přestávkách vyhledává blízkost učitelů
- má-li žák promluvit před třídou, je nejistý, ustrašený
- působí smutně, nešťastně, stísněně, mívá blízko k pláči
- stává se uzavřeným
- jeho školní prospěch se někdy náhle a nevysvětlitelně zhoršuje
- jeho věci jsou poškozené nebo znečištěné, případně rozházené
- zašpiněný nebo poškozený oděv
- stále postrádá nějaké své věci
- odmítá vysvětlit poškození a ztráty věcí nebo používá nepravděpodobné výmluvy
- mění svoji pravidelnou cestu do školy a ze školy
- začíná vyhledávat důvody pro absenci ve škole
- odřeniny, modřiny, škrábance nebo řezné rány, které nedovede uspokojivě vysvětlit

Doporučení rodičům

- dítě není zváno na návštěvu k jiným dětem
- za dítětem nepřicházejí domů spolužáci nebo jiní kamarádi
- dítě nemá kamaráda, s nímž by trávilo volný čas, s nímž by si telefonovalo apod.
- nechce jít ráno do školy, dítě odkládá odchod z domova, možno pozorovat strach, ztráta chuti k jídlu

- různé cesty, prosí o dovoz či odvoz autem
- dítě chodí domů ze školy hladové
- usíná s pláčem, má neklidný spánek, křičí ze snu, např. "Nechte mě!"
- dítě ztrácí zájem o učení a schopnost soustředit se na ně
- dítě bývá doma smutné či apatické nebo se objevují výkyvy nálad, zmínky o možné sebevraždě; odmítá svěřit se s tím, co ho trápí
- dítě žádá o peníze, přičemž udává nevěrohodné důvody, případně doma krade peníze
- dítě nápadně často hlásí ztrátu osobních věcí
- dítě je neobvykle, nečekaně agresivní k sourozencům nebo jiným dětem, možná projevuje i zlobu vůči rodičům
- dítě si stěžuje na neurčité bolesti břicha nebo hlavy, možná ráno zvrací, snaží se zůstat doma; své zdravotní obtíže může přehánět, případně i simulovat
- dítě se vyhýbá docházce do školy
- dítě se zdržuje doma víc, než mělo ve zvyku

Přímé znaky šikanování

- posměšné poznámky na adresu žáka, pokořující přezdívka, nadávky, ponižování, hrubé žerty na jeho účet; rozhodujícím kritériem je, do jaké míry je daný žák konkrétní přezdívkou nebo "legrací" zranitelný
- kritika žáka, výtky na jeho adresu, pronášené nepřátelským až nenávislivým, nebo pohrdavým tónem
- nátlak na žáka, aby dával věcné nebo peněžní dary šikanujícímu nebo za něj platil
- příkazy, které žák dostává od jiných spolužáků, zejména pronášené panovačným tónem, a skutečnost, že se jí podřizuje
- nátlak na žáka k vykonávání nemorálních až trestných činů či spoluúčasti na nich
- honění, strkání, rány, kopání, které třeba nejsou zvlášť silné, ale je nápadné, že je oběť neoplácí
- rvačky, v nichž jeden z účastníků je zřetelně slabší a snaží se uniknout

V Nymburce dne 23. září 2015

Mgr. Marie Stojarová

školní metodička prevence

RNDr. Jiří Kuhn

ředitel školy